

Boek. Van rood tot de driekleur: de Communistische Partij en het verzet

Het boek 'Du Rouge au Tricolore' van José Gotovitch, doctor in de geschiedenis aan de ULB en compagnon de route van de PCB (Parti Communiste Belge), verscheen in 1992 maar is nu terug uitgegeven door CarCob, de archieven van de communistische beweging. Het boek verdient de aandacht van wie geïnteresseerd is in de geschiedenis van de Communistische Partij van België. Het boek handelt vooral over de periode 1939-1944. De oprichting van de PCB in 1921, de uitsluiting van de aanhangers van Trotski in 1928 en de ultralinkse periode van 1928-1934 komen slechts kort aan bod in het eerste hoofdstuk.

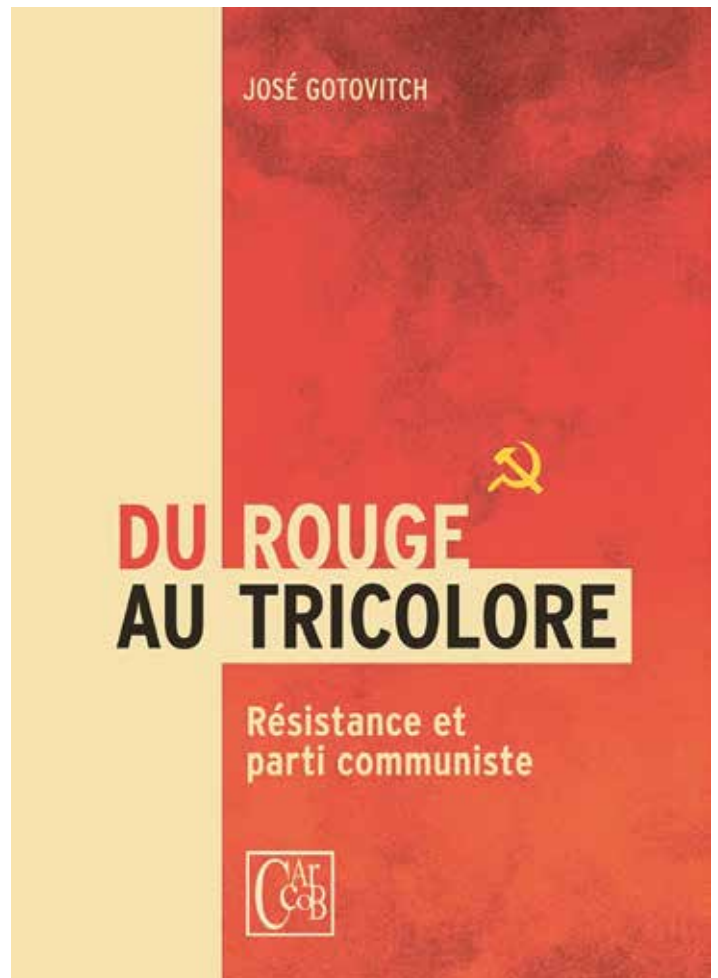
Recensie door Guy Van Sinoy

Over de periode voor 1939 is er toch een woordje uitleg nodig. De ultralinkse bocht van de Communistische Internationale (Comintern) had de communistische partijen in Europa geïsoleerd. Dit was het resultaat van een verkeerde inschatting: de Comintern-leiding dacht dat het kapitalisme op elk ogenblik kon instorten. Deze inschatting werd nog versterkt door de crash van Wall Street in 1929. De communistische partijen kwamen met ultralinkse ordewoorden zoals de oproep om overall sovjets op te zetten (zelfs zonder stakingsbewegingen!). De socialisten werden omschreven als 'sociaalfascisten'. Deze verdeeldheid onder de werkenden opende in Duitsland de weg voor Hitler.

In de zomer van 1935 probeerde het zevende congres van de Comintern de situatie recht te trekken met een bruuske bocht naar rechts. De nieuwe politieke lijn werd uitgezet door Dimitrov en pleitte voor een "democratisch" front tegen het fascisme met de sociaaldemocratie en de burgerij, het 'Volksfront.' Deze bocht maakte dat de Europese communistische partijen hun antimilitaristische opstelling, strijd tegen het kolonialisme en meer algemeen de antikapitalistische eisen achterwege lieten. In Spanje liet dit 'Volksfront' Stalin toe om de revolutie in mei 1937 te verstikken.

Vanaf midden jaren 1930 werd de PCB van dichtbij opgevolgd door Andor Berei, een clandestiene vertegenwoordiger van de Comintern die vanuit Brussel de partij richting moest geven. In augustus 1939 werd het Stalin-Hitlerpact ondertekend, wat amper tot protest leidde in de PCB. De partij sprak zich uit tegen zowel het Duitse als het Britse imperialisme.

In juli 1941, kort nadat de Sovjet-Unie door Hitler is binnengevallen, beslist de clandestiene leiding tot een radicale politieke bocht: "De strijd van de Sovjet-Unie is een nationale verdedigingsoorlog tegen de fascistische barbarij en geen strijd tussen twee systemen, het socialisme en het kapitalisme." Deze bocht houdt in dat de PCB de rode vlag inwisselt voor de Belgische driekleur voor de "verdediging van het vaderland." Dit zou de PCB meteen na de oorlog tot deelname aan burgerlijke regeringen van nationale eenheid brengen.

Nog een opmerking: de ontbinding van de Communistische Internationale door Stalin in 1943 was erop gericht om Roosevelt en Churchill de garantie te geven dat de communistische partijen na een nederlaag van Hitler niet zouden aansturen op een machtsovername in West-Europa. Deze beslissing botst net zoals het Stalin-Hitlerpact enkele jaren voordien amper op protest in de PCB.

Dankzij de heldhaftige inzet van haar militanten was de PCB ondanks de bruuske bochten in staat om een partij-apparaat en massapartij te vormen (10.000 leden in 1943!) en dit in een politieke context die allesbehalve voorzien was (clandestiniteit, gewapende strijd, harde repressie door de nazi's, politieke bochten van 180 graden bureaucratisch opgelegd door Stalin).

Het boek 'Du Rouge au Tricolore' kost 30 euro (verzending inbegrepen). Je kan het bestellen door te storten op BE53 0011 6085 2853 van CarCob, Kazernestraat 33, 1000 Brussel met vermelding van de titel van het boek en je gegevens.